

1. μῆνις: *nomen actionis*, cf. anche ὕβρις (schol. ἐπίμονος ὀργή, Aristarco κότος πολυχρόνιος); collegato a μαίνομαι ? vd. anche A 75, E 444, Π 711 il formulare μῆνιν ἀλεύαμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος; iscrizioni cretesi: V a.C., IC I v 4 εμανιν ημεν αὐτοί ταν Ἀθ[αναιαν e I ix 1 B 75 ss. θεους ... ἑμμανιας etc.

1. Wortstellung Acc. + verb.: cf. α 1 ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, *Ilias parva* fr. 28 Ἴλιον αἰδῶ καὶ Δαρδανίην ἐύπωλον, Virg. *Aen.* I 1 *arma virumque cano*, L. Ariosto, *Orlando furioso* I 1-2 *Le donne, i cavallier, l'arme, gli amori, / le cortesie, l'audaci imprese io canto*; J. Milton, *Paradise Lost* 1 s. *Of man's first disobedience, and the fruit / Of that forbidden tree etc.* / (v. 6) *Sing, Heav'nly Muse*

1. θεά: solo in età ellenistica θεή; myc. *te-o* masch. e femm., cf. in formule antiche θείαινα. Cf. sanscr. *devī-*

1. Πηληϊάδεω: Πηληϊάδᾱ(ο); il patronimico è formato con -ιάδης invece che con -ίδης (cf. Λαερτιάδης)

1. Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος: cf. Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος; Achille ha 5 varianti di patronimico: Πελεΐδης Πηληϊάδης Πηλεΐων (solo in casi obliqui) Πηλῆος/Πηλέος υἱός/υἱέ Αἰκίδης

Formularità:

a) cambio di genere

πολλὴν ἡέρα χεύ(ειν), καλύπτ(ειν) ἡέρι πολλῇ > περὶ (ο κατὰ) δ' ἡέρα πουλὺν ἔχευε(ν)

b) cambio di numero

ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα, ma plur. davanti vocale ἐλθόντες ἐς δώματ' Ὀδυσῆος θειοῖο

c) cambio di diatesi

VE-Formel ὄφρα ἴδωμαι VE-Formel ὄφρα ἴδωμεν

d) flessione formulare

VE-Formel πατρίδι γαίῃ/πατρίδα γαίαν

πατρίδος αἴης/πατρὶς ἄρουρα

ποιμένι λαῶν/ποιμένα λαῶν

κοίρανε λαῶν/ ὄρχαμε λαῶν

e) costruzione formulare attraverso associazione di suono

ζ 122 ἀμφήλυθε θῆλυς αὐτῇ > μ 369 ἀμφήλυθεν ἡδὺς αὐτμῇ

οὐ τότε, ἀλλὰ φύσει; δῖος Ὀδυσσεύς, φαίδιμος Ἴκτωρ, μητίετα Ζεὺς, e possono estendersi (πολυτλὰς δῖος Ὀδυσσεύς); «une expression qui est régulièrement employée, dans les mêmes conditions métriques, pour exprimer une certaine idée essentielle

Z 29 Ἀστυάλων δ' ἄρ' ἔπεφνε μενεπτόλεμος Πολυποίτης

ogg. Ἀστυάλων e sogg. Πολυποίτης sono *determinanti* (metricamente fissi); tipo “verso di uccisione” > necessariamente verbo “uccidere”: scelta tra ἐλεῖν πεφνεῖν κτείνειν κτανεῖν κατακτανεῖν ἐναίρεσθαι ἐναρίζειν ἐξεναρίζειν etc. quale *variabile*; una seconda *variabile* è un connettivo (δὲ ἄρα δ' ἄρα etc.).

2. μυρία: Hes. fr. 278. 10: μύριοι εἰσιν ἀριθμόν

2. οὐλομένην:

2. ἄλγεα: (< *ἄλγ-εσ-α), Omero conosce solo 14 casi di -εα in sinizesi da -*εσα

3. ψυχῇ:

3. Ἀἶδι: dat. atem., cf. Ἀἶδος, altrimenti tematico; polimorfia

4. ἡρώων: ἥρως Ἰδομενεύς

4. il pronome αὐτός: Γ 195 τεύχεα μὲν οἱ κεῖται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ / αὐτὸς δέ ... (cf. Ψ 65 s. ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχῇ Πατροκλῆος ... / πάντ' αὐτῷ ... εἰκύα). Μ 225 ἐλεύσομεθ' αὐτὰ κέλευθα. Valore anaforico: cf. Η 204 εἰ δὲ καὶ Ἴκτορά περ φιλέεις καὶ κήδεαι αὐτοῦ.

4. δὲ ἔλωρια: δὲ Φελώρια; Α 108 ἐσθλὸν δ' οὐτέ τί πω φεῖπες φέπος

4. ἐλώρια: ampliamento *metri causa* in -ιον di ἔλωρ (da ἐλεῖν), dovremmo avere ἔλωρα (cf. ἀέθλια e ἄεθλον senza differenza di significato)

4. τεύχε: miceneo solo *a-pe-do-ke* insieme ad *a-pu-do-ke*

4. κύνεσσιν: proporzione -οι : -οισι = -ες : x dove x = -εσσι

5. ἐτελείετο: cf. νεικείω/ναικέω (νείκος), πενθείετον (πένθος)

6. τὰ πρῶτα: (cf. Z 345 ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ)

7. epiteti generici: ἀναξ ἀνδρῶν accompagna altri 5 personaggi, δῖος altri 31

7. ἀναξ:

7. δῖος Ἀχιλλεύς: VE-Formel (Il. 55x); myc. *di-u-jo* / *di-wi-jo* = “appartenente a Zeus. πόδας ὠκὺς e ποδάρκης sono solo di Achille, πολύτλας e πολύμητις solo di Odisseo. δῖος è applicato a 32 personaggi

8. τίς τ' ἄρ: τε in unione con ἄρα dopo interrogativi serve a innalzare la vivacità della domanda (“chi ha dunque ... ?”)

8. σφωε: Acc. duale del pron. pers. di III pers.; come νῶε non antico, ma a partire da νω, σφω interpretate come forme elise sulla base di σφ(ε) acc. di III pers. plur. (σφωε si trova solo davanti consonante)

9. βασιλεύς:

10. νοῦσον ... κακήν: cf. Erodoto νοσέω; falso dittongo

10. ὀλέκοντο δὲ λαοί: variante formulare VE (cf. στείνοντο δὲ λαοί, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί)

10. ὀλέκοντο:

10. ὀλέκοντο δέ:

10. λαοί:

11. τὸν: cf. Θ 532 εἴ κέ μ' ὁ Τυδείδης ... / ... ἀπώσεται cf. A 29 τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω; cf. A348 s. τὸ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν, / ἥ δ' ἀέκουσ' ἄμα τοῖσι γυνὴ κίεν. cf., ad es. τ 372 ὥς σέθεν αἱ κύνες αἶδε καθεψιόωνται ἅπασαι

11. ἀρητῆρα:

11. ἡτίμασεν: ἀτιμάω e ἀτιμάζω n

12. θαῶς ἐπὶ νῆας:

12. θαῶς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν: VE-Formel (9x Il.)

13. λυσόμενος:

13. ἀπερείσια ἄποινα: ἀπερ- *Wechselform* artificiale con ἀπειρέσιος (radice περ-), regolare sarebbe *ἀπερέσιος; VE-Formel

14. στέμματα: plur. *metri causa*

14. ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος: VE-Formel declinabile (-ω/-ι, -ον/-α, 6x Il.); ἐκατηβόλος ἐκατηβελέτης ἑκατος ἐκάεργος

16. Ἀτρεΐδα δὺν ... κοσμήτορε:

16. λαῶν: κοσμήτορε /ι, ὄρχαμε, κοίρανε, ἡγήτορα, ποίμενι /α; sostituibile con ἀνδρῶν (ὄρχαμος ἀνδρῶν)

17. ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί: VE-Formel (31x Il., 5x Od., 1x Hes.)

18. Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες: VE-Formel declinabile (ἔχοντες ἐχόντων ἔχουσαι ἔχουσιν)

19.-20. λύσαιτε, δέχεσθαι: pro imp.

20. φίλην:

20. τὰ δ' ἄποινα:

24. οὐκ Ἀτρεΐδῃ ... ἦνδανε: (ἄλλοι μὲν πάντες)

24. ἦνδανε θυμῷ: VE-Formel; κραδίῃ φρεσὶν ἐνὶ φρεσίν. φρένες ἦτορ κῆρ κραδίη πραπίδες

25. ἀφίει, ἔτελλεν:

26. κοίλῃσιν ... παρὰ νηυσί:

28. μή νύ τοι οὐ:

28. στέμμα θεοῖο:

29. πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν:

30. ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ:

30. τήλοθι πάτρης: VE-Formel (5x Il.; 1x Od.)

31. λέχος ἀντιώσαν: ἀντιώσαν < ἀντιαόσαν:

32. σωτέρος: valore originario contrastivo di -τερος (cf. ἡμέτερος πρότερος ἀγρότερος ὀρέστερος)

32. ὥς κε νέηαι:

33.: = Ω 571; primo emistichio altre 4x; ὥς φατο· ἔδδισεν δ(έ) variante di uno schema di fine discorso (cf. ὥς φατο· γήθησεν δ(έ), ὥς φατο· μέειδεν δ(έ), ὥς φατο· ῥίγησεν δ(έ))

33. ὁ:

34. παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης: formula; formula di base ἐπὶ θινί / παρὰ θῖνα θαλάσσης

35. ἀπάνευθε κιών: (1x Il. 2x Od.): cf. ἀπάνευθε νεῶν (4x Il.) ἀπάνευθε θεῶν (3x Il.)

36.: secondo emistichio anche in T 413, λ 318

37-42: scena tipica:

37.: κλυθι (all. metr.) μοι: formula di invocazione di preghiera (altre 3x Il., 3x Od.)

37. ἀργυρότοξε: epiteto distintivo di Apollo (cf. Ἑκηβόλος per Apollo, Ἥριγένεια per Eos, γλαυκῶπις per Atena)

38. ζαθέην: sistema metrico con ἱερός e δῖος

38. ἱφι ἀνάσσεις: *Fi*φι *F*ανάσσεις; cf. ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο

39. χαρίεντ(α) ... νηόν:

41. ἐέλδωρ: ἐ*F*έλδωρ, dalla radice *F*ελ-δ- (cf. *F*ελ-π-). (E 89 τὸν δ' οὐτ' ἄρ τε γέφυραι ἐεργμέναι ἰσχανόωσιν

43. Φοῖβος Ἀπόλλων: VE-Formel (32x Il., 2x Od.)

44. βῆ δὲ κατ(ά): formula piuttosto frequente ad inizio di verso per l'uscita di un dio (10x Il., 2x Od.)

47. αὐτοῦ: cf. A 356 ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας

47. αὐτοῦ κινηθέντος: cf. Θ 118 τοῦ δ' ἰθὺς μεμαῶτος ἀκόντισε Τυδέος υἱός

51. αὐτὰρ ἔπειτα: VA-Formel (14x *Il.*, 7x *Od.*); cf. Polliano, *AP* 11. 130 τοὺς κυκλικοὺς τούτους τοὺς 'αὐτὰρ ἔπειτα' λέγοντας / μισῶ
51. βέλδς:cf. πότνια Ἥρη